

Stichting Geestelijke Verzorging binnen de Palliatieve Zorg thuis

---

Beleidsplan 2019 - 2024

Inleiding

In de regio Zuid-Gelderland zetten de geestelijk verzorgers van de Stichting zich in om "de patiënt en diens naasten aandacht te laten ervaren voor wat voor hen van betekenis is en hen passende ondersteuning te bieden bij spirituele en existentiële vragen en behoeften".

De basis / het uitgangspunt voor het beleidsplan is Domein 6: Spirituele¹ dimensie uit het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg Nederland, september 2017.

"Spiritualiteit speelt een rol in hoe mensen omgaan met ziekte of kwetsbaarheid, hoe zij innerlijke rust ervaren en inzichten verwerven over wat van waarde is in hun leven. De confrontatie met de dood en beperkingen op fysiek en/of sociaal gebied hebben invloed op het ervaren van doel en betekenis en leiden vaak tot het herwaarderen van het levensverhaal. Dit kan leiden tot verrijking, maar kan ook gepaard gaan met een spirituele worsteling. De tijd en ruimte die het individu nodig heeft om de werkelijkheid van de diagnose onder ogen te zien en deze te plaatsen in wat voor hem zin en waarde heeft in het leven, varieert. Het afleggen van deze weg leidt voor sommigen tot groei en transformatie, voor anderen tot existentiële crisis en wanhoop en voor de meesten tot een combinatie van beide."²

Binnen zorginstellingen is spirituele zorg door geestelijk verzorgers sinds enige jaren bij wet verankerd in de zorg voor patiënten in de palliatieve fase (Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, Wkkgz). Samenwerking met andere zorgverleners in de eerste lijn (huisarts, wijkverpleegkundige) is belangrijk om te komen tot een evenwichtige en optimale zorg.

In de brief aan de Tweede Kamer van 8 oktober 2018 kondigde de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Hugo de Jonge) aan dat hij de structurele inschakeling van geestelijk verzorgers in de thuissituatie wil stimuleren en ondersteunen door:

- het bekostigen van consulten,
- het stimuleren van kennisoverdracht door geestelijk verzorgers aan andere zorgverleners,
- het stimuleren van de bekendheid met geestelijke verzorging.

¹ Met "spiritueel" wordt ook bedoeld religieus en zingeving

² Uit Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland, oktober 2017

mei 2019

Stichting Geestelijke Verzorging binnen de Palliatieve Zorg thuis (GVPZ)

Na enkele jaren van voorbereiding zet de Stichting GVPZ zich sinds de officiële oprichting (2012) in voor:

- het verlenen van geestelijke verzorging in de thuissituatie volgens het ABC-model (zie bijlage, onder D),
- het bevorderen van de continuïteit en optimale overdracht van spirituele zorg van intramuraal naar extramuraal en omgekeerd (transmurale samenwerking),
- het vervullen van de consultatiefunctie voor hulpverleners in de 1e lijn,
- het verbreiden van kennis door middel van onderwijs aan huisartsen, (gespecialiseerde) verpleegkundigen/verzorgenden en andere professionals/vrijwilligers,
- GVPZ-consulenten stimuleren tot het volgen van de masterclass “spiritualiteit in de palliatieve zorg”,
- het structureel organiseren van interdisciplinaire casuïstiekbesprekingen en het (na)bespreken van actuele casuïstiek met consulenten.

De Stichting kent een poule van professionele geestelijk verzorgers die gezamenlijk 24/7 een bereikbaarheid organiseren. Zij ontvangen en regelen de aanvragen voor spirituele zorg en zij maken afspraken met de patiënt of diens familie op welke wijze de zorg zal worden verleend. De werkzaamheden van de GVPZ strekken zich uit tot het gebied van het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland (NPZZG).

Missie, doelstelling en concrete doelen van de GVPZ voor de periode 2019 - 2024

De GVPZ voelt zich gesterkt door de brief van de minister en zal zich de komende jaren inzetten, naast de actuele spirituele zorg voor de patiënten in de palliatieve fase in de thuissituatie, voor:

- het verder integreren en uitdragen van kennis omtrent geestelijke verzorging met andere zorgverleners werkzaam in de eerste lijn,
- het bevorderen van de bekendheid omtrent beschikbaarheid en bereikbaarheid van geestelijke verzorging in de thuissituatie, zowel bij patiënten en hun naasten, (potentiële)zorgverleners als bij overige hulpverleners (o.a. WMO-medewerkers, ouderenwerkers),
- het bevorderen van kennis bij geestelijk verzorgers over de rol en de mogelijkheden van andere zorgverleners in de palliatieve zorg voor patiënten in de thuissituatie,
- het permanent blijven ontwikkelen van competenties van de geestelijk verzorgers in de poule,
- actieve deelname aan het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland,
- registratie en evaluatie van de begeleiding / consulten door de geestelijk verzorgers van de poule,
- samenwerking met op ouderen gerichte welzijn- en zorgorganisaties, zoals bijvoorbeeld het [Centrum Ontmoeting in Levensvragen](#) (COiL) en het [100, uw welzijns en zorgnetwerk](#),
- Deelname aan Multi Disciplinaire Overleggen (MDO) in de regio en PaTz-groepen.

Op basis van de missie, genoemde knelpunten en de nieuwe ontwikkelingen komt de GVPZ tot de volgende doelstellingen voor de beleidsperiode 2019 - 2024:

- Verwerven van een vaste positie als zorgprofessional in het extramurale zorgveld door:
  - het verder ontwikkelen van een consultfunctie voor en het bieden van specialistische ondersteuning aan andere in de eerste lijn werkende zorgverleners,
  - het continueren van onderwijs en scholing,
- Ontwikkelen en verlenen van spirituele zorg aan palliatieve patiënten die thuis verblijven. Met speciale aandacht voor de samenwerking met andere zorgverleners, inclusief evaluatie en intervisie. Een verbetercyclus met betrekking tot de verleende zorg alsmede de samenwerking met andere zorgverleners,
- Opbouw van kennis en deze delen met:
  - andere zorgverleners en onderzoekers in het veld van geestelijke verzorging,
  - beleidsmakers in de gezondheidszorg,
  - verzekeraars.

Actieplan 2019 en 2020:

- Het aanbieden van spirituele zorg / geestelijke begeleiding in de palliatieve fase, via een netwerk van geestelijk verzorgers, die beschikbaar zijn voor zowel de begeleidingsfunctie (op de plek waar de patiënt zich bevindt) als de consultfunctie voor andere disciplines / hulpverleners,
- 24/7 bereikbaarheid zowel telefonisch als ook via de website,
- Het uitvoering geven aan de vraag van het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Gelderland (NPZZG) voor het opbouwen en verder uitbouwen van een transmuraal netwerk van geestelijk verzorgers,
- De GVPZ neemt de rol op zich met betrekking tot de organisatie, uitvoering en registratie van consultvoering in de eerste lijn door geestelijk verzorgers in de palliatieve zorg,
- De GVPZ zet zich actief in om haar herkenbaarheid voor zorgvragers en hulpverleners te vergroten. Dit aan de hand van een communicatieplan waarin de wijze van benaderen ten aanzien van de diverse doelgroepen staat beschreven,
- Het realiseren van een optimale samenwerking tussen de zorg- en hulpverleners en geestelijk verzorgers door bij te dragen aan een structureel kader voor ontmoeting in de regio en door aan te sluiten bij netwerken,
- Het in kaart brengen (middels casuïstiek) van de behoefte(n) aan geestelijk verzorging en de waarde die het heeft voor de patiënt en de naaste in de palliatieve fase. De gegevens kunnen eventueel gebruikt worden voor onderzoek,

mei 2019

- Het bevorderen van deskundigheid en het vergroten van competenties ten aanzien van alle dimensies van de palliatieve zorg door het verzorgen van scholing en ondersteuning in het herkennen van existentiële vragen / behoeften van de patiënt en de naasten bij:
  - a) geestelijk verzorgers aangesloten bij de stichting en daarbuiten;
  - b) overige zorg- en hulpverleners,
- De GVPZ zal blijven streven naar een optimale financiering van de geestelijke begeleiding in de thuissituatie om zo volwaardig te participeren in de ketenzorg, naast huisarts, wijkverpleegkundige en andere zorgverleners in de eerste lijn.

Uitvoering en middelen

Projecten en initiatieven

De hierboven geformuleerde doelen kunnen dichterbij gebracht worden door concrete projecten en initiatieven van het bestuur in samenwerking met partners in de zorg en met de eigen poule van geestelijk verzorgers.

Financiën

De GVPZ is tot op heden afhankelijk van de vrijwillige inzet van de bij de “poule” aangesloten geestelijke verzorgers. De geestelijk verzorgers ontvangen geen vergoeding voor de door hen verleende consulten en begeleiding.

In 2013 zijn een aantal subsidies verkregen en werden er in de jaren erna enkele giften ontvangen. Tenslotte zijn er inkomsten gegenereerd door het geven van enkele gastlessen voor het middelbaar beroepsonderwijs.

Dankzij deze inkomsten is de Stichting erin geslaagd om ieder jaar een poulebijeenkomst te organiseren, regelmatig casuïstiekbesprekingen te houden, een aantal geestelijk verzorgers een Masterclass te laten volgen en een nascholingscursus te organiseren.

In de brief van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, “Aanpak geestelijke verzorging / levensbegeleiding”, van 8 oktober 2018 presenteert de minister zijn plan voor het ondersteunen van Levensbegeleiders / Geestelijk Verzorgers in de eerste lijn. De brief is met name gericht op het invulling geven aan beschikbaarheid / bereikbaarheid en de financiering van geestelijke verzorging in alle relevante zorgdomeinen.

Voor de GVPZ betekent financiële ondersteuning vooral een erkenning van het tot op heden kosteloos vervullen van een behoefte in de eerste lijn. Het biedt de mogelijkheid de eerder genoemde “spirituele dimensie” in samenwerking met andere partners in de regio op een structurele wijze verder in te vullen.

mei 2019

Samenwerkingsverbanden

De Stichting GVPZ heeft samenwerkingsrelaties met de volgende instellingen en organisaties:

- De deelnemende organisaties binnen het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland,
- Vereniging van Geestelijk Verzorgers (VGZ),
- Kerkgemeenschappen waaronder de Raad van Kerken en Commissie van Moskeeën Nijmegen (CMN),
- AGORA (“Marktplaats” voor een palliatieve benadering in zorg en welzijn),
- 100, uw welzijns- en zorgnetwerk,
- Centrum ontmoeting in levensvragen (COiL),
- Ouderenorganisaties,
- Onderwijsinstellingen in de regio.